

ГЕОГРАФИЯ САБАҒЫНДА ІТ-ТЕХНОЛОГИЯНЫ ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУ

*Абеужанова Алма Бахытовна
Қарағанды облысы, Шет ауданы
«Ш.Батталова атындағы ЖОББМ базасындағы
Т.М»(РО) коммуналдық мемлекеттік мекеме
география пәнінің мұғалімі*

Аннотация

География сабағында ІТ - технологичны пайдалну барысында оқушылардың танымдық қабілеттерін қалыптастыруға және сабаққа қызығушылығын арттыруға үлкен мүмкіншілік туғызады. Заман талабына сай сабақ барысында «Бейнелі карта», Google Maps және Smart Notebook. Google Maps + Smart Notebook = контурные карта, программа GeoInfo, программа ГЛОБУС, программа ресурса Learning Apps офлайн және «Планета Земля», Plickers ресурстарын сабақта тиімді пайдалану арқылы сабақтың сапасын жақсарту және оқушылардың білімдерін тереңдетіп дамытуға болады. Ғаламтор желісіндегі Kahoot оқу бағдарламаларына сай сабақтар өтеді.

Педагогикалық идеяның тезистері

География сабағында оқытудың жаңа үрдістерін пайдаланудың өзектілігі мынада:

- Білім сапасын арттыру;
- Әлемдік білім беру кеңістігінде ену;
- Орта білімді ақпараттандыру;
- Интернет жүйесін пайдалану;
- Электрондық оқулықтар;
- Қашықтықтан басқару;

Қазіргі заманда білім беру ісінде талап деңгейінен шығу Google Maps ғаламтор желісіндегі картаны пайдалану барысында кез келген мемлекеттер туралы алған ақпараттарымен оқушылар бөлісе алады. Google Maps картасы арқылы мемлекеттердің шекарасын өнеркәсіпті қалаларын немесе астанасын белгілеп сол елдің мемлекеттік туларын қоя алады. Бүгінгі талап оқушыға білім берумен бірге оны білікті түрде қолдана алуында, оны дағдыға жеткізіп қана қоймай баланың ақыл-ойын, қабілетін дамытуға, әрекет нәтижесінде белгілі тұжырым жасай алуға үйретуге негізделеді.

«АҚШ тың Әлем экономикасына қосқан үлесі және ықпалы» тақырыбы бойынша оқушылар «Бейнелі картаны» пайдаланып мегаполистерін белгілейді. Google Maps карта арқылы трансұлттық корпорациялары мен ірі өнеркәсіпті оралықтарын көруге мүмкіншіліктері болады. Learning Apps онлайн және «Планета Земля», Plickers ресурстарын сабақта пайдалану нәтижесінде барлық оқушыларды тез бағалап шығуға мүмкіншілік болады. Seterra онлайн географиялық ойындар сайты арқылы АҚШ штаттарын және қалаларын тауып қана қоймай есте сақтауларына кең мүмкіншілік болады.

Kahoot, Learning Apps оқу бағдарламаларына сай Америка туралы құрастырылған олимпиада тапсырмаларын жүзеге асырылады.

Түсінік хат

Әрбір оқу орнын заманауи ақпараттық технологиясыз елестету мүмкін емес. Елімізде білім беру саласында жаңа ақпараттық технологияларды қолдану басты мақсат болып отыр. Ол тек қана техникалық құрал емес, сонымен бірге жаңа ақпараттық, коммуникациялық технология және білім беру жүйесіндегі сабақ берудің жаңаша әдісі болып отыр. Қазіргі заманғы технологияны оқыту процесіне тиімді пайдалану. IT-технология география сабағында оқу үрдісіне сабақты тиімді ұйымдастыруға мүмкіндік береді.

Қазіргі заманда білім беру ісінде талап деңгейінен шығу мұғалімнің іздену шеберлігіне тіреледі. Бүгінгі талап оқушыға білім берумен бірге оны білікті түрде қолдана алуына, оны дағдыға жеткізіп қана қоймай баланың ақыл-ойын, қабілетін дамытуға, әрекет нәтижесінде белгілі тұжырым жасай алуға үйретуге негізделеді. Әрине, оқытудың барлық әдістері баланы дамытуға бағытталған. Ал бүгінгі оқыту оқушы қабілеті, оны жан-жақты дамыту, даму әрекеттерін ұйымдастырудың қажеттігін дәлелдеп отыр.

IT-технология география сабағында оқу үрдісіне оқушылардың сабаққа деген қызығушылығын арттырады. Танымдық мақсатта кез келген мемлекет жайында қосымша деректерді пайдаланып білімдерін жан-жақты дамытуға мүмкіншілік алады. Ғылым мен техниканың жедел дамыған, ақпараттық мәліметтер ағыны күшейген заманда ақыл- ой мүмкіндігін қалыптастырып, адамның қабілетін, талантын дамыту білім беру мекемелерінің басты міндеті болып отыр. Сондықтан да әрбір оқушының қабілетіне қарай білім беруді, дербестікке, ізденімпаздыққа, шығармашылыққа тәрбиелеуді жүзеге асыратын жаңартылған IT-технология педагогикалық технологияны Google Maps, «Бейнелі карта», Smart Notebook. Google Maps + Smart Notebook = контурные карта, программа GeoInfo, программа ГЛОБУС, программа ресурса LearningApps, Plickers. Өйткені мемлекеттік білім стандарты деңгейінде оқу үрдісін ұйымдастыру жаңа педагогикалық технологияны ендіруді міндеттейді. Білім беру саласы қызметкерлерінің алдына қойылған міндеттерінің бірі- оқытудың әдіс- тәсілдерін үнемі жетілдіріп отыру және қазіргі заманғы педагогикалық технологияларды меңгеру. География сабағында жаңа технологияны пайдалану білім мазмұнын жаңартумен, ақпараттық ортаны қалыптастырумен, сондай-ақ сапалы білім беру мүмкіндігінің жоғары болуымен ерекшеленеді.

Бағдарламаның мақсаты:

Ғылыми көзқарасы қалыптасқан, ақыл-ойы ұшқыр, оқушының пәнді терең түсіну қабілетін дамыту, алған білімін сыныптан тыс жерде, кез-келген жағдайда тиімді пайдалана білуін қамтамасыз ету. PISA тапсырмаларын орындауға қалыптасу және логикалық тапсырмалар жинақтарымен жұмыс жасау құзыреттерін қалыптастыру. Танымдық мақсатта қазіргі әлем жағдайындағы тың деректерді пайдалана білу дағдыларын қалыптастыру.

Міндеттері:

Пән мұғалімдерімен бірігіп сынып оқушыларының бейімділігімен қызығушылығын анықтау жұмысын жүргізу;

Тереңдетілген танымдық тапсырмалар негізінде оқушылардың қызығушылығын арттыру, ой өрісін дамыту, сол арқылы білім алудағы негізгі талаптарды жүзеге асыру;

Өзін-өзі дамытуға құштар, икемді, ақпараттық, интеллектуалдық ресурстарды қолдануға қабілетті жеке тұлға қалыптастыру;

Оқушының өмірін ізгілендіру мен демократияландыру арқылы жеке тұлғасының дамуына қолайлы жағдай туғызу;

Шығарма, ойтолғау жазғыздыру арқылы оқушыларды кез келген тақырыпқа қатысты өз көзқарасын білдіруге дағдыландыру;

Оқушылардың ғылыми жоба жарыстарына, пәндік олимпиадаларға, түрлі танымдық байқауларға қатысуын қамтамасыз ету.

Ғылыми құндылығы:

Ақпараттық - өз бетінше ақпараттар көздері арқылы үнемі білімін көтеріп отыруы, сол арқылы танымдық қабілетін ұштау;

-коммуникативтік: қазақ, орыс, ағылшын тілінде ауызша, жазбаша қарым-қатынас жасау; -әлеуметтік :қоғамда, өзі өмір сүрген ортада іс-әрекет жасай алу қабілеті;

-тұлғалық :өзін жеке тұлға ретінде қалыптастыруға, қажетті білім, білік, дағдыларды игеру, болашақта өзі таңдаған кәсібін өзі анықтау, оның қиыншылығы мен күрделілігіне төзімді болу.

-азаматтық: қазақ халқының салт-дәстүрі, тарихы, мәдениеті, діні мен тілін терең меңгеріп, Қазақстанның өсіп - өркендеуі жолындағы азаматтық парызын түсінуі.

-технологиялық: ақпараттық технологияларды, білім беру технологиялары сауатты пайдалану.

Оқушы осы аталған негізгі құзыреттіліктермен қатар пәндік құзыреттіліктерді әр пәннің мазмұны арқылы меңгеруі тиіс.

-Оқушының ғылыми ізденісіне жол ашу;

Өзектілігі:

Тереңдетілген әр түрлі қызықты тың ақпараты бар тапсырмалар жинақтары арқылы оқушылардың белсенділігін, жеке- дара жұмыс істеуін, оқу тәрбие ісінде жаңа технологияларды енгізу арқылы білім сапасын көтеру.

Күтілетін нәтиже:

Оқушыларға жан-жақты білім қалыптастыра отырып теориялық білімдерін тәжірибе арқылы ұштастыра білу, қазіргі өмірмен тығыз байланыстыра білу.

Оқу жетістіктері: шығармашылық ізденіс

Мұғалім: сынып оқушыларының белсенділігін арттыру жолдарымен танысады, сол арқылы балалардың қызығушылығы мен бейімін анықтай алады; дарынды және талантты оқушылармен тиімді жұмыс әдістерімен таныс болады.

Оқушы: Оқу бағдарламасына сай білімді терең меңгереді, шығармашылық қабілеті дамиды; өз жан дүниесін танитын, өзін өзгелермен салыстыра алатын, іс-әрекетіне талдау жасай алатын тұлға қалыптасады.

Сабақта ІТ технологияларын пайдалану

11 сынып

«АҚШ-тың Әлем экономикасына қосқан үлесі және ықпалы»

«Intel» микропроцессорлар, ғарыштық техника жасауда «Юнайтед технолоджис» компаниясы және Галф өнеркәсіпті белдеуі химия өнеркәсібінің ірі орталығы болса, Калифорния өнеркәсіпті белдеуі ғылымды қажет ететін салалардың айрықша дамуымен көзге түсетін аймақ. АҚШ өнеркәсібі – бүкіл экономиканың жетекші саласы. Оның энергиялық балансында мұнай мен газ маңызды орын алады, ауыр және жеңіл өнеркәсібі өркендеген. Машина жасау өнеркәсібі автомобиль, авиация электр техникасы салаларына түрлі жабдықтар өндіреді. Атом өнеркәсібі, тоқыма және тігін өнеркәсібі айрықша дамыған. «Боинг» корпорациясы «Hughes Electronics» корпорациясы «General Electric» Корпорация «Honeywell» спутниктер мен қозғалтқыштарды өндіру салаларында өнеркәсіптерінің ролі. АҚШ-тың еңбек өнімділігі әрбір азаматқа 51 000 АҚШ доллары көлемінде тұра келген. Яғни әрбір адам \$51 000 қаржы есебіне орай еңбектенген екен. Еңбек өнімділігінің жоғары болуына ғылымға негізделген өндіріс үлесінің артуы себепші. Ал ғылымға негізделген өндіріске елдегі жетекші университеттердің жанында ашылған ғылыми-өндірістік орталықтар түркі болып отыр. Атап айтқанда, электронды жабдықтармен қамтамасыз ететін Стэнфорд университетінің негізінде құрылған "Силикон алқабы" маңызды рөл атқарады. Ал Бостондағы Массачусетс Технология Институты дайындайтын ғылыми мамандар мен үздік деп танылған инженерлер де өз үлестерін қосуда.

Одан бөлек, АҚШ-тың әлемдік нарықтағы өзіндік орыны мен сипатын айқындайтын дәстүрлі өнеркәсіптерінің бірі - көлік құрастыру. Айта кетсек, АҚШ-тың 125 қаласында автокөлік шығарылады. Әсіресе, Детройт қаласы ерекше көзге түседі, оны «автокөліктер астанасы» деп те атайды. Әрине мұның өзіндік тарихы бар. Нақтылап өтсек, 1896 жылы Генри Форд өзі құрастырған алғашқы көлігін осы Детройт қаласының маңындағы Дирборн қалашығында көпке ұсынады. Ол Америка тарихында алғаш рет көлікті конвейерлік әдіспен шығаруды игерген болатын. Оның құрған компаниясы "Фордмоторс" деп аталды. Бүгінде аталған кәсіпорын дүние жүзіндегі ірі ұлтаралық автокөлік концерніне айналып үлгерген. Одан бөлек, АҚШ-тың автокөлік жасау саласында әйгілі «Дженерал моторс» және «Крайслер» корпорацияларының да өзіндік үлесі бар.

АҚШ трансұлттық корпорациялары және әлем экономикасына ықпалы

Трансұлттық корпорациялар тізімі:

- Apple (АҚШ)
- Exxon Mobile (мұнай бизнесі, АҚШ).

- Microsoft (АҚШ).
- IMB (АҚШ).
- Wall-Mart Store (әлемдегі ең ірі бөлшекті тауар саудасы, АҚШ).
- Chevron (энергетика, АҚШ).
- General Electric (локомотивтер, энергетикалық құрылғылар, газ турбиналарын, авиадвигательдер, медициналық жабдықтар, жарық техникасын, АҚШ).

- Google (АҚШ).

Әлемдегі ең қымбат трансұлттық компаниялар:

Әлемдік рейтингіде I орын алады.

#1

Apple inc.

\$904,61 млрд.

Салалары: Электроника, информациялық технология.

Өнімдері: Персональдық компьютерлер мен планшеттер, ұялы телефондар, аудиоплеерлар...

Әлем бойынша ең қымбат компания, әлемдік рейтингіде I орын алады. Ең қымбат брендтар шығарады..

Қазіргі таңда компания эмблемасын барлық әлем елдері біледі..

Компания 1 сәуірде 1976 жылы Стив Возняк, Рональд Уэйн, Стив Джобс құрған.

Ең алғашқысында өз үй моделдері компьютерін құрастырған. Apple компаниясына жетістік смартфондар, iPhone және планшеттер iPad шығарғанда келген. Қазіргі таңда компания шығаратын өнім түрлерін кеңейткен, ақылды сағат, компьютерлер мен ноутбуктер, планшеттер мен смартфондар және т.б. Жоғары сапалы гаджеттер, ақылды маркетингті программасы бар Стива Джобстың дизайнері арқылы ғаламат жетістікке жетті..

Штаб пәтері АҚШ та , Купертино қаласында, штат Калифорния.

#2

Alphabet Inc.

\$782,68 млрд.

Саласы: Интернет.

Әлемге әйгілі ғаламтор компания Гугл жақында официалды атауын Alphabet, Google, шығып басқа көптеген компаниялар топтары бар.

Негізгі интернет-холдингісі болып Сергей Брин және Ларри Пейдж, бірігіп 1998 жылы осы мега-компанияны қалыптастырған.

Негізгі офісі Google Калифорнияда , холдинга құрамына отызға тарта әйгілі сервистер бар, мысалы AdWords, Android, YouTube және т.б

#3 Microsoft

\$681,58 млрд.

Саласы: Програмамен қамтамасыз ету .

Өнімдері: Microsoft Office, Microsoft Windows, Xbox.

Әлемне әйгілі MicroSoft корпорациясы 1975 жылы қалыптасқан, қазіргі таңда әлемдегі ең бай адам – Билл Гейтс. Сол заманда майкрософт бірінші болып үй компьютерлеріне түсінікті етіп бағдарлама жасап шықты. Осы бағдарлама компанияға үлкен табыс әкелді.

Қазіргі таңда Windows жаңа бағытта заманға сай құжаттармен — Microsoft Office, жұмыс істеу бағдарламасын MS ұялы телефондар арқылы видео, аудио және оргтехника шығарады..

Штаб пәтері Редмонд қаласы, Вашингтон штатында.

#6

Facebook

\$518,37 млрд.

Саласы: Интернет.

Facebook Марком Цукерберг жоспарымен 2004 жылдың ақпан айында құрылды. Қазіргі таңда ғаламтор Фейсбукты күніне 1.86 млрд. Адам қолданады. Бүгінгі таңда Facebook жарнамалаудың арқасында 8 миллиардтан астам табыс

Штаб пәтері Менло-Парк қаласы , Калифорния штатында.

#7

Johnson & Johnson

\$394,54 млрд.

Саласы: Фармацевтикалық өндіріс .

Өнімдері: Дәрі дәрмек, медициналық жабдықтар .

Johnson & Johnson американдық компания медициналық приборлар шығарады, фармацевтикалық тұтыну заттарын шығарумен шұғылданады.. Компанияны 1886 жылы үш ағайынды, Роберт Вуд Джонсон, Джеймс Вуд Джонсон и Эдуард Мид Джонсон қалыптастырған. Басында ағайындар бинт байламалы және пластырлар шығарған.

1893 жылдан бастап компания балалардың присыпкаларын шығарған. Қосымша 250 компаниясы бар, 60 мемлекетте, 175 мемлекетте өз өнімдерін өткізеді.

Қазақстанда **ДОКТОР MOM және Johnson & Johnson балалар көздерін ашытпайтын шампуньдарын шығарады.**

Штаб-пәтері вНью-Брансуик қаласы , Нью-Джерси штатында.

#8

JPMorgan Chase

\$389,55 млрд.

JPMorganChase

Саласы: Банк.

JPMorgan Chase — Әлемдегі ең ірі және АҚШ тағы аса ірі банк. Әлемде 5-ші белсенді банк болып саналады.. Акциялармен шұғылданған. Жеке меншік банк капиталы бар... Инвестициялық-банктік операциялар жүргізеді.

АҚШ, Нью-Йорк, Манхэттен, 270 Park Avenue

Олимпиадалық сұрақтар

1. Бейсбол АҚШ тың әлемге әйгілі ойын түріне қолданатын доп???

2. Ең алғашқы Ресейлік Виртуальды аяқ киім музейінен солтүстік американдық үнділердің мокасинін табыңыздар...

3. XIII ғ. Бері Солтүстік Американың қай аймағы Еуропаның бөлігі болып есептелген?

А) Гренландия; Б) Куба; В) Гаити; Г) Ямайка; Д) Аляска.

4. Атақты Кулькана пирамидасы орналасқан мемлекет...?

А) Никарагуа; Б) Мексика; В) Коста-Рика; Г) Ямайка; Д) Панама.

5. Гордона Миллер суретінде «Санта-Мария», «Пинта», «Нинья» корабльдары (Христофора Колумбтың ең алғашқы экспедициясы Америка жағалауына бет алып) Палос гаваньынан шығып барады. Палос – қай елдің порты?

А) Испания; Б) Португалия; В) Англия;

Г) Франция; Д) Швеция.

6. АҚШ тағы Бостандық Әлемге әйгілі статуясы орналасқан қала?

А) Вашингтонда; Б) Лос-Анджелесте; В) Нью-Йоркте; Г) Чикагода; Д) Филадельфияда.

7. Ең алғаш Америкада пайда болған???

А) пенициллин; Б) ұялы телефон; В) тез пісетін лапша;
Г) электр трамвайы; Д) шарикті ручка.

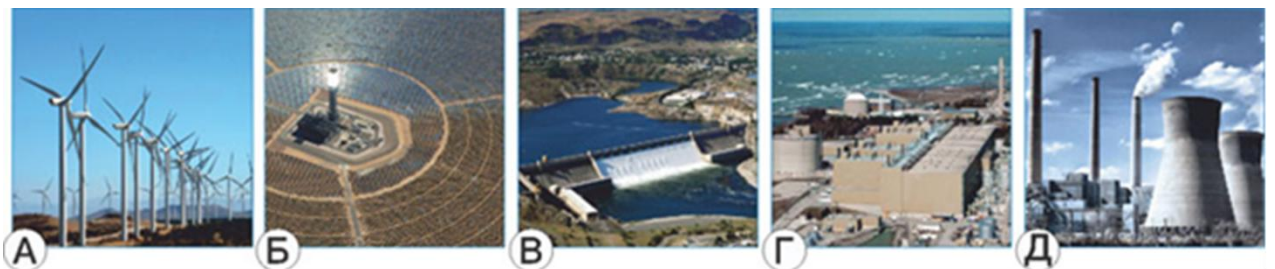
8. Калифорниядағы Диснейлендта қай көліктің түрімен жүруге болмайды?

9. АҚШ та кең тараған дәнді дақыл түрі...

А) бидай; Б) күріш; В) жүгері; Г) арпа; Д) кара бидай

10. Солтүстік Америка энергияның бірнеше түрлерін пайдаланады, суретте Күн энергиясын табыңыздар...

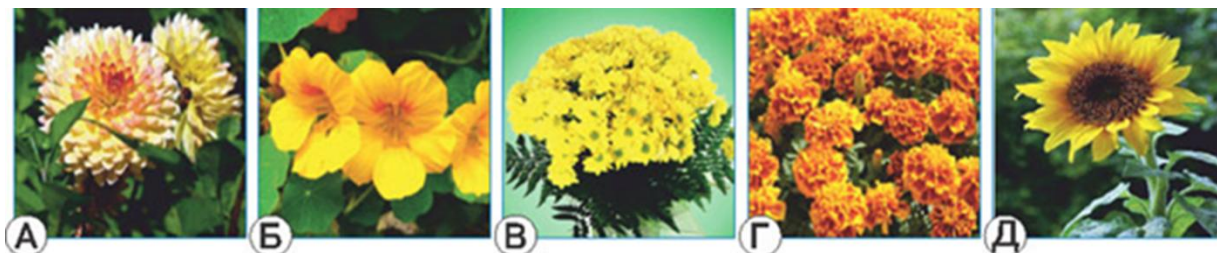
11.Әлемдегі ең биік ағаш....

- А) эвкалипт; Б) калифорния қарағайы;
В) сібір балқарағайы; Г) секвойя; Д) майқарағай

12. Америкадағы ең ұзын өзен...

- А) Колорадо; Б) Макензи; В) Юкон; Г) Миссисипи; Д) Рио-Гранде.

12. Ацтектер барқыт (бархатицы) гүлі арқылы алтын кен орындарын табуға болады деп есептеген суреттен қасиетті гүлді табыңыздар

13. 13. Әлемдегі ең үлкен әрі ең ұзын үңгір – ...

- А) Флинт–Мамонт; Б) Джуэл; В) Орган; Г) Көлді; Д) Уинд.

14. Ниагара сарқырамасы өзендер аралығында.....

- А) Онтарио мен Эри; Б) Жоғарғы мен Гурон; В) Мичиган мен Гурон;
Г) Гурон мен Эри; Д) Гурон мен Онтарио.

15. Солтүстік Америкадағы ең мұнайға бай аймағы ...

- А) АҚШ ; Б) Кубада; В) Тринид пен Тобагода; Г) Канада; Д) Мексика.

Пайдаланған дереккөздері:

1. «Мен және Әлем» сайты.
2. «Әлемнің трансұлттық ұйымдары» ғаламтор желісі
3. 2016-2017 оқу жылында Қазақстан Республикасының жалпы орта білім беретін ұйымдарында оқу процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы: Әдістемелік нұсқау хат. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2016. – 340 б.
4. Мектеп бітірушілердің қорытынды аттестаттауын ұйымдастыру және дайындау бойынша әдістемелік ұсынымдама.– Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2016. – 46 б.
5. «CLRC Writing Center» (http://www.udc.edu/docs/asc/Outline_Structure_for_Literary_Analysis_Essay_HATMAT.pdf);
6. <http://www.cie.org.uk/programmes-and-qualifications/cambridge-international-as-and-a-level-english-literature-9695/past-papers/>
7. <http://www.bucks.edu/media/bcccmcdialibrary/pdf/>
8. Cambridge International Examinations is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.
9. <http://www.tacomacc.edu/academics/studentlearningcenters/writingtutoringcenter/>

10. [https://k-5unitsofwriting.wikispaces.com/file/view/Grade+5+A+Literary+ Essay+based+on+Eleven+by+Sandra+Cisneros.pdf](https://k-5unitsofwriting.wikispaces.com/file/view/Grade+5+A+Literary+Essay+based+on+Eleven+by+Sandra+Cisneros.pdf)
11. <https://www.teacherspayteachers.com/FreeDownload/Essay-Rubric-091790000-1376770082>

Мұғалімдер үшін:

1. 2016-2017 оқу жылында Қазақстан Республикасының жалпы орта білім беретін ұйымдарында оқу процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы: Әдістемелік нұсқау хат. – Астана: БІ. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2016. – 340 б.
2. Мектеп бітірушілердің қорытынды аттестаттауын ұйымдастыру және дайындау бойынша әдістемелік ұсынымдама.– Астана: БІ. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2016. – 46 б.

Әдістемелік ұсынымдар:

1. «CLRC Writing Center» (http://www.udc.edu/docs/asc/Outline_Structure_for_Literary_Analysis_Essay_HATMAT.pdf);
2. <http://www.cie.org.uk/programmes-and-qualifications/cambridge-international-as-and-a-level-english-literature-9695/past-papers/>
3. <http://www.bucks.edu/media/bcccmedialibrary/pdf/>
4. Cambridge International Examinations is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.
5. [http://www.tacomacc.edu/academics /studentlearningcenters/writingtutoringcenter/](http://www.tacomacc.edu/academics/studentlearningcenters/writingtutoringcenter/)
6. [https://k-5unitsofwriting.wikispaces.com/file/view/ Grade+5+A+Literary +Essay+based+on+Eleven+by+Sandra+Cisneros.pdf](https://k-5unitsofwriting.wikispaces.com/file/view/Grade+5+A+Literary+Essay+based+on+Eleven+by+Sandra+Cisneros.pdf)
7. <https://www.teacherspayteachers.com/FreeDownload/Essay-Rubric-091790000-1376770082>